

Mál nr. 281/2016**M og
vátryggingafélagið V v/ sjúkratryggingar X.****Upplýsingaskylda vátryggingartaka við töku vátryggingar og veikindi árið 2015.****Gögn.**

Málskot, móttakið 24.8.2016, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 5.10.2016.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M tilkynnti V um veikindi sín með tjónstilkynningu dags. 13. janúar 2016. Þar kemur einnig fram að M hefur verið vátryggður með sjúkratryggingu hjá V síðan í nóvember 2011 þegar vátryggingar X voru færðar frá öðru vátryggingafélagi til V. M fyllti út sérstaka beiðni um persónutryggingar dags. 10. nóvember 2011 þegar þau viðskipti áttu sér stað.

M telur að hann eigi rétt á bótum úr sjúkratryggingu sinni hjá V vegna óvinnufærni sem staðfest sé með læknisvottorðum og hafi komið til á árinu 2015. M vísar m.a. til þess að þegar hann fyllti út beiðni um persónutryggingu í nóvember 2011 hafi V fengið heimild til að afla upplýsinga um heilsufar hans. Það hafi V ekki gert og hafi því afsalað sér rétti til að bera nú fyrir sig upplýsingar úr þeirri sjúkraskrá. Einnig bendir M á að hann hafi svarað spurningum í beiðni um persónutrygginga m.t.t. hvort hann hafi verið fær til að sinna bústörfum á þeim tíma og það hafi hann verið fær til að gera fram til ársins 2015. M telur því að þær upplýsingar sem hann gaf V um heilsufar sitt í nóvember 2011 hafi verið réttar og eigi ekki að hafa áhrif á bótarétt M nú.

V byggir á því í fyrsta lagi að ákvæði í gr. 3.4 í vátryggingarskilmálum sjúkratryggingar komi fram að V greiði ekki bætur vegna sjúkdóma sem sýnt hafi einkenni áður en vátryggingin gekk í gildi, nema félagið hafi samþykkt trygginguna þrátt fyrir það. V vísar til færslna úr sjúkraskrá M þar sem fram kemur t.d. á árinu 2010 að M hafi haft verk í baki í mörg ár auk þess sem óvinnufærni hans á árinu 2015 sé rakin til slitgigtar, sem hafi verið fyrir hendi í mörg ár. Einnig vísar V til þess að M hafi svarað tilteknum spurningum um heilsufar sitt ranglega á beiðni um persónutryggingar dags. 10. nóvember 2011 og geti V þess vegna takmarkað ábyrgð sína með vísan til 1. og 2. mgr. 83. gr. og 120. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004.

Álit.

Ágreiningur í máli þessu lýtur í fyrsta lagi að því hvort M hafi gefið V rangar eða ófullnægjandi upplýsingar um heilsufar sitt við töku sjúkratryggingar í nóvember 2011. Í öðru lagi, ef svo er, að því hvort V hafi hlutlægt séð takmarkað ábyrgð sína með gr. 3.4 í vátryggingarskilmálum þannig að vátryggingin taki ekki til afleiðinga sjúkdóma sem M var haldinn áður. Í þriðja lagi, ef slík takmörkun er ekki tæk, hvort rangar eða ófullnægjandi upplýsingar leiða til þess að félagið geti takmarkað ábyrgð sína í heild eða að hluta á grundvelli ákvæða 83. gr. laga um vátryggingarsamninga.

Í fyrsta lagi verður að líta svo á að þegar M fyllti út beiðni um persónutryggingar hjá V í nóvember 2011 hafi honum borið að veita V réttar upplýsingar við mat á áhættu sinni. Um slíka heimild V til þess að afla upplýsinga um heilsufar komandi vátryggingartaka sinna er fjallað í 82. gr. laga um vátryggingarsamninga. Ekki er hægt að fallast á þær forsendur sem M virðist hafa gefið sér við svör við þeim spurningum sem í beiðninni voru, þ.e. að hann ætti að svara öllum spurningum eingöngu m.t.t. vinnufærni sinnar. Í umræddri beiðni er skýrlega óskað eftir svörum t.d. um hvort M hafi verið ráðlagt að gangast undir rannsóknir í lið 7.3, hvort hann hafi haft sjúkdóm sem krafist hafi rannsókna í lið 7.4, og sérstaklega um verki í baki og gigt í lið 7.7. Þessum spurningum svarar M neitandi en í sjúkraskrá hans, t.d. í færslu frá því í janúar 2010, kemur fram að hann hafi haft verki í baki í mörg ár og farið í röntgenmyndatöku og segulóm skoðun vegna þess. Einnig kemur fram í að M hafi verið greindur með maga-, vélinda eða bakflæðissjúkdóm og taki lyf vegna þess en í lið 7.9 í títtnefndri beiðni svarar M því neitandi að hann taki lyf. Að þessu virtu telst M hafa gefið V ófullnægjandi upplýsingar um heilsufar sitt við mat á áhættu við töku vátryggingar. Telst sú vanræksla

upplýsingaskyldu hans sem vátryggðs ekki óveruleg í skilningi 2. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga.

Í öðru lagi verður að taka afstöðu til þess hvort tilvísun V til gr. 3.4 í vátryggingarskilmálum beri að líta á sem hlutlæga ábyrgðartakmörkun. Það er hvort V hafi samið þannig við M að það sé laust úr ábyrgð þegar af þeirri ástæðu að sjúkdómur M hafi verið til staðar þegar sjúkratryggingin tók gildi. Þegar slíkt ákvæði er skoðað verður að líta til 1.mgr. 86. gr. laga um vátryggingarsamninga þar sem slíkur fyrirvari um ábyrgð vátryggingafélags er takmarkaður við tilvik sem talin eru upp sérstaklega í a.-c. lið greinarinnar. Verður ekki séð að sjúkratrygging V og samskipti M og V í tengslum við töku þeirrar tryggingar hafi verið þess eðlis að V sé tækt að bera fyrir sig fyrirvara í gr. 3.4 vátryggingarskilmála sem hlutlæga ábyrgðartakmörkun.

Í þriðja lagi stendur því eftir að meta hvort og þá með hvaða hætti þær ófullnægjandi upplýsingar sem M gaf um heilsufar sitt við töku sjúkratryggingar hjá V leiði til takmörkunar ábyrgðar V. Verður í þeim efnum að líta til 3. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga þar sem kemur fram að meta skuli hvaða þýðingu vanræksla upplýsingaskyldu hefur haft fyrir mat á áhættu V, hversu sök M er mikil, með hvaða hætti vátryggingaratburður hefur orðið og til atviki að öðru leyti. Ekki liggur fyrir með skýrum hætti hvort og þá hvernig vátryggingu V hefði veitt M ef réttar upplýsingar um heilsufar hans hefðu legið fyrir í nóvember 2011 en ekki er óvarlegt að ætla að V hefði verðlagt áhættuna með öðrum hætti, þ.e. þannig að X hefði þurft að greiða hærra iðgjald en ella. Sök M er nokkur af því að hafa ranglega svarað þeim skýru spurningum sem voru á beiðni V um persónutryggingar og einhver orsakatengsl eru milli þeirra einkenna sem M gaf ekki upplýsingar um og óvinnufærni hans í dag. Þegar allt þetta er virt telst V heimilt að takmarka ábyrgð sína um helming bótafjárhæðar.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr sjúkratryggingu X hjá V en V er heimilt að takmarka ábyrgð sína að helmingi bótafjárhæðar.

Reykjavík, 25. október 2016.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.